

Finansklagenemnda Skade

Uttalelse FinKN-2012-643

20.12.2012

Gjensidige Forsikring

Bygning - innbo (kombinert)

Setningsskader – plutselig og uforutsett – selskapets informasjonsplikt – fal. § 2-1.

Sikrede meldte i september 2009 om setningsskader i sin halvpart av tomannsbolig. Sikrede hadde da hatt forsikring i selskapet siden mars 2009, men hadde før 2008 hatt forsikring i selskapet i en årrekke. I mellomtiden hadde sikrede hatt forsikring i samme selskap som eier av den andre halvparten av tomannsboligen. Dette selskapet hadde etter avholdt skjønn konkludert med at naboens bolig var kondemnabel og utbetalt full erstatning til naboen. Sikrede fikk avslag på erstatning med henvisning til at setningsskadene ikke hadde oppstått plutselig og uforutsett, men utviklet seg over tid siden byggeåret (1994), samt at skaden hadde oppstått før forsikringen trådte i kraft. Sikrede var uenig i vurderingen. Sikrede anførte at det ikke var registrert endringer i grunnen etter 1994 og frem til setningene ble oppdaget i september 2009, slik at skadene måtte anses som oppstått plutselig og uforutsett i forsikringstiden. Sikrede anførte for øvrig at selskapet hadde brutt sin opplysningsplikt ved tegning av forsikringen i mars 2009 ved ikke å opplyse om at den dekning han ville få var dårligere enn den han hadde hos det andre selskapet (ettersom dette selskapet dekket tilsvarende skade hos nabo).

Finansklagenemnda Skade bemerkter:

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for setningsskader, herunder om selskapet har brutt informasjonsplikten etter fal. § 2-1.

Sikrede meldte setningsskader for sin tomannsbolig. Ifølge de sakkyndige rapportene hadde det vært setningsskader på eiendommen i 1994. Takstmannen sier i sin første uttalelse at:

skadeårsaken er setninger som oppstod i byggeperioden i 1994, og at skaden har utviklet seg gradvis i tiden etter dette.

I takstmannens etterfølgende rapport refereres til skadene fra 1994:

Skaden ble befart av geoteknisk firma BS i 1994. ... Det ble utført grunnundersøkelser ved håndgraving i fyllingen, det ble funnet is i fyllingsmassene. Rapporten konkluderer med at årsaken til sprekkdannelser og skjevheter var setninger som skyldes svakheter i fyllingen og muligens også svakheter i grunnen under fyllingen. Skadetidspunktet anslås til påskeferien 1994 da det var en periode med regn og kraftig snøsmelting. Rapporten konkluderte med at det ville være sannsynlig at en ville få ytterligere setninger, men at det meste var skjedd selv om dette ble ansett som usikkert. ...

Konklusjon: Det oppsto setning i grunnen da bygget var under oppføring våren 1994. Ved undersøkelse av grunnen ble det funnet at tilbakefylte masser inneholdt is og teleklumper. Sivilingeniør BS anslo skadetidspunktet til påsken 1994, i forbindelse med regn og snøsmelting (ref. rapport fra BS).

Setningsmålinger 12. april 2011 viser en differanse på 24 med mer og 46 med mer i forhold til målinger som ble utført på samme målepunkter 3. april 1994.

Det følger av vilkårenes punkt 4.1 at forsikringen dekker skader "som inntreffer plutselig og uforutsett". Nemnda forstår de sakkyndige rapportene slik at setningene har pågått siden bygget ble oppført i 1994. I den siste rapporten vises det også til en rapport fra 1994 hvor det ble uttalt at det var "sannsynlig at en vil få ytterligere setninger". På bakgrunn av dette må nemnda legge til grunn

at skadene har oppstått gradvis fra byggeåret. Skadene kan følgelig ikke sies å ha inntruffet plutselig, og er dermed unntatt dekning i henhold til vilkårene.

Sikrede anfører at han trodde at setningsskadene fra 1994 ble utbedret, og at det ikke var registrert problemer før ny skade ble meldt selskapet i 2009. Dette er imidlertid ikke tilstrekkelig til at skadene objektivt sett har inntruffet plutselig og uforutsett. For øvrig er det uansett unntak for "skade som skyldes (...) setninger, (...) og utilstrekkelig eller sviktende fundamentering" i henhold til vilkårenes punkt 4.2 nr. 11 dersom skaden hadde oppstått plutselig.

Spørsmålet er da om selskapet har brutt sin informasjonsplikt ved tegning av forsikringen. Sikrede argumenterer tilsynelatende med at selskapet satt på informasjon om setningene gjennom behandling av ansvarsskaden for entreprenøren som utførte det opprinnelige grunnarbeidet, og at selskapet derfor skulle ha informert sikrede om risikoen for setningsskader. Selskapet anfører at det ikke hadde noen mulighet til å koble ansvarssaken fra 1994 til en ny eier som tegnet forsikring på eiendommen i 2009. Nemnda kan derfor ikke se noe grunnlag for å pålegge selskapet plikt til å informere om dette. Sikrede anfører også at han ville oppnådd dekning i sitt tidligere selskap, men disse vilkårene er ikke fremlagt. Det er derfor ikke mulig å ta stilling til om selskapet burde informert om at dekningen var dårligere enn den sikrede hadde tidligere.

Det følger av fal. § 2-1 at selskapet plikter å informere om "det er vesentlige begrensninger i dekningen i forhold til det forsikringstakeren med rimelighet kan vente er dekket". Den aktuelle forsikringen er en såkalt "Hus pluss" forsikring som dekker følgeskader etter entreprenørfeil bl.a. i form av setninger. I nærværende sak er det tale om en skade som har utviklet seg over tid, og hvor skadeutviklingen begynte før forsikringen trådte i kraft. Avgrensning mot slike skader er helt normalt. Nemnda kan ikke se at sikrede kunne forvente at en slik skade skulle være omfattet av forsikringen. Dette utgjør derfor ikke noen vesentlig begrensning.

Konklusjon: Selskapet gis medhold.

Uttalelsen er enstemmig.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Elisabet Okkenhaug, Ole Smedsrud, Paal Bjønness og Valentina Beqiri Faye-Schjøll.

Sekretariatets redegjørelse i FinKN sak 20114114 - MHJ av 12.09.2012

Saken gjelder selskapets anvendelse av vilkårenes punkt 4.1 (BYG1001) og punkt 2.1 (BYG1007) som lyder:

4.1 Bygningsforsikringen dekker alle skader som inntreffer plutselig og uforutsett ...

2. Følgeskader etter håndverks-/entreprenørfeil

2.1 Forsikringen dekker skader som følge av:

-tele, setninger, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering

-materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje

-sviktende drenering

I tillegg gjelder saken selskapets eventuelle brudd på informasjonsplikten etter fal. § 2-1.

Sikrede oppdaget i september 2009 setningsskader på sin halvpart av en tomannsbolig. Skaden ble meldt til selskapet. Eier av den andre halvparten av tomannsboligen hadde fått bekreftet at hans forsikring dekket skaden.

Selskapets takstmann var i kontakt med sikrede og besiktiget eiendommen. Takstmannen hadde da tilgjengelig rapport fra siv.ing. BS som vurderte setningsskadene på eiendommen i 1994. Av rapporten fra BS fra 1994 fremgikk at det ikke var praktisk mulig å forutsi videre skadeforløp:

Vi anser det sannsynlig at en vil få ytterligere setninger, men at det meste nå er skjedd. Dette er usikkert. Det er ikke praktisk gjennomførbart å undersøke setningsårsakene tilstrekkelig til å forutsi det videre forløpet med rimelig sikkerhet.

I e-post til sikrede i november 2010 skriver selskapets takstmann hvordan han oppfatter skaden:

Min oppfatning er ut fra dette at skadeårsaken er setninger som oppstod i byggeperioden i 1994, og at skaden har utviklet seg gradvis i tiden etter dette.

Takstmannen avga rapport i april 2011. I rapporten ble det vedrørende skadeårsak henvist til rapport fra byggeåret 1994:

Skaden ble befart av geoteknisk firma BS i 1994. ... Det ble utført grunnundersøkelser ved håndgraving i fyllingen, det ble funnet is i fyllingsmassene. Rapporten konkluderer med at årsaken til sprekkdannelser og skjevheter var setninger som skyldes svakheter i fyllingen og muligens også svakheter i grunnen under fyllingen. Skadetidspunktet anslås til påskeferien 1994 da det var en periode med regn og kraftig snøsmelting. Rapporten konkluderte med at det ville være sannsynlig at en ville få ytterligere setninger, men at det meste var skjedd selv om dette ble ansett som usikkert. ...

Konklusjon: Det oppsto setning i grunnen da bygget var under oppføring våren 1994. Ved undersøkelse av grunnen ble det funnet at tilbakefylte masser inneholdt is og teleklumper. Sivilingeniør BS anslo skadetidspunktet til påsken 1994, i forbindelse med regn og snøsmelting (ref. rapport fra BS).

Setningsmålinger 12. april 2011 viser en differanse på 24 med mer og 46 med mer i forhold til målinger som ble utført på samme målepunkter 3. april 1994.

I brev av 4.5.11 avslo selskapet dekning for skaden:

Det fremkommer at skaden skyldes setninger i grunnen fra byggetiden i 1994. Det er forelagt rapporter som dokumenterer at dette har vært kjent siden den gang og at det også ble anbefalt tiltak for å hindre at dette skulle utvikle seg. Forholdet var således også kjent for deg da du inngikk forsikringsavtale hos oss i mars 2009.

Forsikringen dekker plutselige og uforutsette skader oppstått i forsikringstiden. Det oppståtte problemet er ikke å anse som verken plutselig, uforutsett eller oppstått i forsikringstiden jfr. ovennevnte.

Det presiseres også at setningsskader ikke var omfattet av forsikringen på skadetidspunktet.

Sikrede kontaktet etter dette advokat som tilskrev selskapet. Advokaten viste til at sikredes nabo hadde fått full dekning for tilsvarende skade og at sikrede tidligere hadde hatt forsikring i samme selskap som naboen nå fikk innvilget dekning fra. Advokaten viste også til at selskapet hadde hatt ansvarsforsikringen til entreprenøren som utførte grunnarbeidet i 1994.

I november 2011 klaget sikredes advokat saken inn for Sekretariatet for Finansklagenemnda. Det ble anført at sikrede ikke var kjent med risiko for nye setningsproblemer da han tegnet forsikringsavtalen i mars 2009 ettersom sikrede etter innflytting i 1994 ikke hadde registrert nye forhold som tydet på setninger. Det ble også anført at selskapet hadde brutt sin informasjonsplikt etter fal. § 2-1 ved ikke å opplyse sikrede om at han kunne komme dårligere ut ved å skifte forsikringsselskap. Det ble i den forbindelse påpekt at selskapet satt på informasjon om setningsproblematikken ved eiendommen fra ansvarsskaden til grunnentreprenøren fra 1994.

Selskapet opprettholdt sitt avslag med henvisning til at skaden ikke hadde oppstått i forsikringstiden og heller ikke kunne anses som plutselig og uforutsett.

Sekretariatet vurderte saken og kom til at det ikke var grunnlag for å rette innvendinger mot det resultat selskapet hadde kommet til:

Det følger av vilkårenes punkt 4.1 at forsikringen dekker skader "som inntreffer plutselig og uforutsett".

Slik jeg leser den sakkyndige rapporten som er fremlagt, er det i denne konkludert med at setningene har pågått siden bygget ble oppført i 1994. I rapporten ble det også vist til rapport fra 1994 hvor det ble uttalt at det var "sannsynlig at en vil få ytterligere setninger".

På bakgrunn av den dokumentasjon som er fremlagt må det legges til grunn at skadene har oppstått gradvis fra byggeåret. Skadene kan følgelig ikke sies å ha inntruffet plutselig, og er dermed unntatt dekning i henhold til vilkårene.

Du har imidlertid anført at selskapet har brutt sin opplysningsplikt ved tegning av forsikringen. Jeg har forstått din argumentasjon dithen at du er av den oppfatning at selskapet satt på informasjon om setningene ettersom selskapet behandlet ansvarsskaden for entreprenøren som utførte grunnarbeidet i sin tid, og at selskapet på bakgrunn av denne informasjon skulle ha informert sikrede om risikomoment ved setningsforhold. Jeg er noe usikker på hva sikrede mener han skulle blitt informert om av selskapet i den forbindelse, men forstår klagen slik at sikrede mener selskapet burde frarådet ham å tegne forsikringen dersom den ikke var like god som den han hadde tidligere.

Det er opplyst at sikrede i møte med selskapet fremla "forsikringen han hadde" i tidligere selskap, og ba om en forsikring med samme vilkår. Det er ikke opplyst om sikrede fremla vilkårene for sin eksisterende forsikring. Jeg forstår sikrede dithen at han mener han ville fått dekning for skaden dersom han hadde beholdt sin eksisterende forsikring ettersom naboen har fått dekket tilsvarende skade i sin bolig hos dette selskap. Det er ikke dokumentert at sikrede i henhold til vilkårene i sin tidligere forsikring ville fått skaden dekket. På denne bakgrunn er det vanskelig å ta stilling til om tidligere forsikring hadde vilkår som tilsa at en slik skade det er tale om ville vært dekket, og om selskapet burde ha informert om at deres vilkår ikke hadde samme dekningsomfang.

Forsikringen som er tegnet i selskapet er en såkalt "Hus pluss" forsikring, som dekker følgeskader etter entreprenørfeil blant annet i form av setninger. Det følger av FAL § 2-1 at selskapet plikter å informere om "det er vesentlige begrensninger i dekningen i forhold til det forsikringstakeren med rimelighet kan vente er dekket". I nærværende sak er det tale om en skade som ikke er dekket som følge av at den utviklet seg over tid fra før forsikringen trådte i kraft. Jeg kan ikke se at sikrede kunne forvente at en slik skade skulle være omfattet av forsikringen, og jeg kan dermed ikke se at selskapet har brutt sin opplysningsplikt ved ikke å nevne dette ved tegning.

Sikredes advokat tilskrev sekretariatet på nytt og opprettholdt sikredes standpunkt. Det ble vist til at sikrede var av den oppfatning at setningsskadene fra 1994 ble utbedret, og at det ikke var registrert problemer før ny skade ble meldt selskapet i 2009. I den forbindelse anførte sikredes advokat at skadene måtte anses oppstått plutselig og uforutsett. Det ble for øvrig fastholdt at selskapet i henhold til fal. § 2-1 hadde plikt til å informere sikrede dersom det var vesentlige begrensninger i dekning i forhold til hva sikrede hadde hos tidligere selskap.

Selskapet svarte på brevet fra sikredes advokat og påpekte at det ikke var fremlagt dokumentasjon for at setninger skyldtes håndverksfeil oppstått etter at forsikringen trådte i kraft. I forhold til informasjonsplikten etter fal. § 2-1 ble det anført at selskapet ikke hadde noen mulighet til å koble ansvarssaken fra 1994 til ny eier som tegner forsikring på eiendommen i 2009.

Sikredes advokat ba om at saken ble fremlagt for Finansklagenemnda Skade for uttalelse. Advokaten presiserte at grunnlaget for sikredes anførsler var at setningene oppdaget i september 2009 skyldtes entreprenørfeil fra 1994, og at skadene måtte være dekningsmessige selv om sikrede hadde byttet selskapet i mars 2009. I tillegg ble det påpekt at selskapet måtte kunne koble ansvarssaken fra 1994 mot tegning av ny forsikring på eiendommen, og at sikrede uttrykkelig hadde bedt om en forsikring som var like god som den han hadde i tidligere selskap.

Finansklagenemnda Skade bes etter dette vurdere om setningsskadene er dekningsmessige i henhold til vilkårenes punkt 4.1 (BYG1001) og punkt 2.1 (BYG1007), og om selskapet har overholdt informasjonsplikten etter fal. § 2-1.

Tidligere uttalelser:

2011-109 7361 4705 4562 4127 3397 3120